

MOSVONDSTEN OP SCHIERMONNIKOOG

door J. Meijer

Na de excursie van de Bryologische Werkgroep ben ik nog zes maanden op Schiermonnikoog gebleven voor een oecologisch onderzoek aan *Calathus melanocephalus* (Carabidae). In mei en juni bleef naast dat werk nog ruimschoots tijd over om te botaniseren; de mossen stonden uiteraard in het centrum van de belangstelling.

Voor al in de omgeving van mijn werkterrein in het Griënglop heb ik nog enkele soorten kunnen vinden, die tijdens de excursie aan de aandacht ontsnapten.

De interessantste vondst was die van een aantal *Sphagna*. Tijdens de excursie sprak de heer Barkman het vermoeden uit dat er geen *Sphagna* gevonden zouden worden: het eiland is te kalkrijk. Nu is het bekend, dat het Griënglop het meest zure, of zo men wil, het minst kalkrijke punt van het eiland is. Inderdaad werden daar de drie gevonden *Sphagna* verzameld. Langs greppeltjes in het Arnica-weitje, een vochtig weilandje langs de Reddingsweg, en in mindere mate ook op andere plaatsen in het glop groeiden vrij grote zoden *Sphagnum nemorum* Scop., *S. palustre* Lindb. en *S. squarrosum* Crome.

In de bosranden langs genoemd weilandje groeit op vele plaatsen *Pellia epiphylla* (L.) Corda en *Cephalozia bicuspidata* (L.) Dum., de laatste zowel met perianthen als gemmen. *Pellia epiphylla* komt overigens op vele plaatsen in de Oosterkwelder voor, echter steeds in het meest Westelijke deel.

In het Griënglop komt *Scapania irrigua* (Nees) Dum. veelvuldig voor, vrijwel steeds met *Calypogeia trichomanis* (L.) Corda, *Cephalozia bicuspidata* (L.) Dum. en *Lophocolea bidentata* (L.) Dum. Deze levermossen groeiden daar voornamelijk op de kale, natte plekjes tussen de grote zeggepollen. Van een dergelijke plaats kwam op 13 mei *Mnium affine* fo. *rugicum* (Laur.) B.S.G. te voorschijn.

Op 17 mei vond ik in de Oosterkwelder in de buurt van de Kobbeduinen *Pottia heimii* (Hedw.) Hamp. In het vlierbos onder het baken in de Kobbeduinen, dus iets Oostelijker dan het bos dat tijdens de excursie werd uitgekamd, bleek *Orthotrichum pulchellum* Brunt. erg algemeen te zijn. Sommige takken waren

door de massa's kapsels in een rood-oranje waas gehuld.

Op diezelfde dag vond ik op de stukken beton, waarmee een gedeelte van de Reddingsweg verhard is, *Tortulamuralis* Hedw. Een pas gekapt Elzenbosje in de omgeving van het kampeerterrein leverde op 24 mei *Mnium punctatum* Hedw. op.

Het Schoenetum aan het eind van de Reddingsweg bleek eind september een rijke groeiplaats te zijn van *Pellia endiviaefoliae* fo. *fucigera* (Hook.) Wijk. et Marg. De alweer kale plekken tussen de *Schoenus* pollen, waar in de voorzomer *Centunculus minimus*, *Linum catharticum* en *Radiola linoïdes* groeiden, waren hier en daar met hele plakken van dit levermos begroeid.

Tenslotte vond ik op 3 oktober op een tegelpad bij een boerderij in de Bancks-polder *Bryum argenteum* Hedw.

Tijdens en na de excursie zijn nu op Schiermonnikoog 111 blad- en levermossen gevonden. Alleen *Calliergonella cuspidata* var. *caespitosum* Whitehead en *Drepanocladus aduncus* Var. *kneiffii* (Schr.) Warnst. fo. *pseudofluitans* (Sanio) Moenck. zijn nog niet weer op het appel verschenen.

Summary:

In the six months following the spring field meeting at Schiermonnikoog some mosses, not collected during that excursion, were found. A total of 111 mosses have now been recorded for that island.

The most interesting find was that of *Sphagnum nemorum*, *S. palustre* and *S. squarrosum*. These mosses were not to be expected because the soil of Schiermonnikoog is rather rich in calcareous matter. As a matter of fact, they were found in a marshy meadow, a place, well-known to be the poorest in calcareous matter of the island.